

TÄHEKE

ISSN 0134-2266

1990

3

RENE LOO, III klass

Oma isasid ja vanaisasid joonistasid Tallinna 46. Keskkooli kunstiklasside lapsed.

MARIO PALU, II klass

JAAN EVART, III klass

Isade

«Juba jälle joonistustund,» ohkas Prita, «Muudkui joonista! Kodus joonista ja koolis joonista ja õues joonista!»

«Nii tore, et igal pool joonistada saab,» arvas Liisu.

Õpetaja teatas tunni teema: isa või vanaisa portree, oma vabal valikul. Rasvakriitidega. Lisaks selgitas ta: «Varsti tuleb meie klassi lastevanemate koosolek. Tavaliselt käivad neil koosolekutel emad, kuid seekord kutsume ainult isad. Ning siin ootab neid ees üllatus — üks ilus näitus. Vaatame, kas isad tunnevad iseend ära! Mina arvan, et need, kelle isad oma portreed üles leiavad, on küll preemiat väärt.»

Kõik asusid õhinal tööle, ka Prita unustas oma ohkamised. Ainult Villem kibrutas laupa ja vahtis lakke. Kui õpetaja küsis, millest ta mõtleb ja miks joonistada ei taha, seletas Villem, et tema ei oska valida, kumba joonistada. «Kas võib nii, et pool nägu on isa oma ja pool nägu vanaisa oma?» usutles ta. Aga siis hüüdis Timo vahele, et tema tegi oma isale kogemata valed kõrvad ja et kas ta võib nüüd uue pildi joonistada, sest isa muidu järsku solvub?

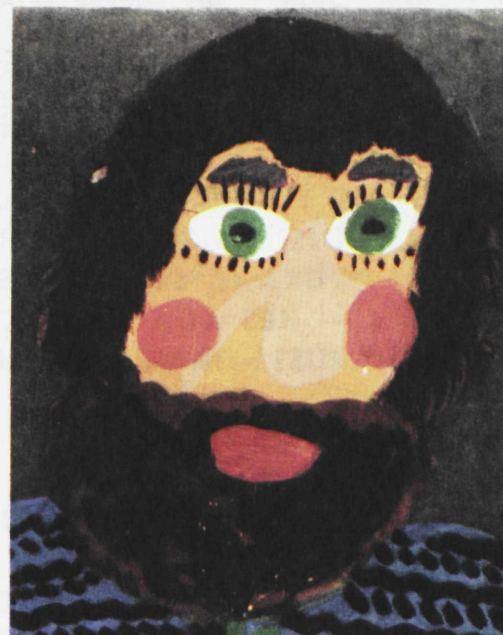
Rainer teatas omakorda, et tal ei ole halli rasvakriiti. Kuidas ta saab niimoodi vanaisale joonistada habet, mis on kohutavalt pikk ja üleni hall?

KÄRT METSOJA, III klass

CHRISTIAN ALLIKSOO, II klass

AVE VILU, III klass

MARGO POOLAK, II klass

portreed

HILLI RAND

Prita ei kuulnud enam, millest rääkisid poisid ning mida vastas neile õpetaja, ta oli nii oma töösse süvenenud. Prita joonistas isale vuntse, neid oli tore teha ja ta ei raatsinud kuidagi lõpetada. Vuntsid muutusid aina pikemaks ja aina tihedamaks.

«Ohoo, ägedad vuntsid,» lausus Liisu tunnustavalt. «Ütle oma isale, et ta ka päriselt sellised kasvataks.»

Liisu ise joonistas parasjagu isale prille. Need tulid ka hästi suured, suuremad, kui oleks vaja olnud, ja pisut lopergused. Kuid Liisu jäi oma tööga rahule.

Tund oli lõpukorral, pildid valmis, ning õpetaja hakkas neid hindama. Lapsed näitasid järjekorras oma joonistused talle ette. «Ma saan niikuinii viie,» ütles Rebeka teistele tüdrukutele. «Hindan parem oma pildi ise ära, siis ei ole õpetajal nii palju tööd.» Ta võttis punase vildika ning maalis sellega oma joonistuse alla suure viie.

Kui aga järjekord Rebekani jõudis ning õpetaja seda nägi, lausus ta: «Oo, ma näen, et siin on minust juba ette jõutud!»

Ta tõstis pildi kõrgele üles ja küsis siis: «Kas on väga hästi välja tulnud?» «On, on küll,» olid kõik nõus. Ka Prita tundis pildil Rebeka isa paugupealt ära — selline musta krässus habeme ja mustade juustega.

«No hea küll, Rebeka, teeme siis nii, et sina proovid täna õpetaja ametit,» lausus õpetaja. «Tule istu siia minu kohale ja hinda, palun, kõik ülejäänud tööd!»

Rebeka tõsines, kuid noogutas siis ja istus asjalikult õpetajalaua taha. Igat tööd silmitses ta kaua ja tähelepanelikult ning pani siis hinde. Enne küsis veel pilditegijalt, kas too selle hindega nõus on. Kõik pidid tunnustama, et Rebeka hindas väga õiglaselt. Need, kes nelja said, olid oma töö pisut lohakalt teinud.

Sten arvas: «Minu töö võiks kolm ka olla, mul ei ole kuigi korralikult tehtud.»

Rebeka ütles: «Ma arvan, et paneme siiski nelja miinuse, see on ju su isa portree!»

Kui ta oli lõpetanud, sõnas õpetaja: «Aitäh, Rebeka, sa tegid oma tööd tõesti südamega. Panid mu lausa järele mõtlema, kas õpetaja ei peakski teinekord küsima, on õpilane hindega nõus või arvab, et ta on väärt madalamat või kõrgemat hinnet. Vaat siis, ka õpetaja saab õpilase käest õppida!»

Vahetunnil tekkis klassi uhke näitus — isade ja vanaisade portreed kõrvuti seinal, kõik väga erinevad ja huvitavad.

INGE TRIKKEL

Kõige suurem uudis

KEVADE POOLE TALVE HAKKASID LINNUD HÄSTI VALJU HÄÄLT TEGEMA. VARBLASEPOISID SIRTSUSID KUI HULLUD, VARES VAAKUS KUI PÕÖRANE. SEKKA KOSTIS AINA UUSI JA UUSI HÄÄLI — KES AGA SOOJALT MAALT TAGASI JÕUDIS, SEE RÕÖMUST NOKA LAHTI LÕI. LAULUST TUNNEB SÖBER SÖPRA.

LAULUGA ÕELDAKSE TUTTAVALE TERE.

AGA IGA KEVAD TOOB KAASA KA HULGA UUDISEID. KULDNOKAD NÄGID JUBA EEMALT UUT PESAKASTI JA LÖID LÖBUSA VILE LAHTI.

LÕO LÕORIS PÖLLU KOHAL, TUNDIS, ET ÕHK ON ÌMELISELT KERGE JA PUHAS. LÕORIS JA LÕORIS, TRILLER KOSTIS TAEVANI!

PÄÄSUPAAR MÄRKAS UUT HELENDAVAT SINDLIKATUST, TÕTTAS KIIRESTI-KIIRESTI KÕRSI JA SAVI OTSIMA, PESA PUNUMA, VIDII!

KÄGU KUKKUS KUUSELADVAS «KUK-KU» JA «KUK-KU». VANAMEMM ILMUS ÕUELE.

«KUK-KU!» HÕIKAS KÄGU TERVITUSEKS.

SIIS TULI TALLE MEELDE, ET KUKKUMINE TÄHENDAB ELUAASTAID.

MIS MUUD, KUI PALJU AASTAID VANAMEMMELE, TERVIST JA JÕUDU! KUS KUKKUS KUKKUMA!

«SA HELDUS!» IMESTAS MEMM. JALAD LÄKSID POOLE NOOREMAKS, MEMM TÕTTAS LAUPÄEVASAIA KÜPSETAMA.

AGA SELLE KEVADE KÕIGI SUUREM UUDIS OLIS ILUSA VALGE VANKRI SEES, SINISTKIRJU TEKK ÜMBER.

SEE UUDIS TEGI NII VALJU JA NÕUDLIKU HÄÄLT, ET LINNUDKI JÄID KUULAMA.

SELLE UUDISE NIMI OLIS TÕNIS.

Illustreerinud EEVI VALDOV

Kuldsed käed

TOIVO VAALMA

Lõunaag on käes. Sepp riputab presentpõlle nagisse, istub kummuli-pööratud kastile ja hakkab sööma. Et lõunatund on ka lugemistund, võtab ta aknalaualt ajalehe. Lugemisse süvenenud, ei kuule ta, kui Rati sepikotta tuleb. Rati on aga viguripoiss. Sepa selja taha hiilinud, kõditab ta rohukõrrega istuja kaela. Sepp rapsab käega ja loeb edasi. Rati ootab natuke ja kõditab jälle. Nüüd aga hilineb ta kõrre tagasitõmbamisega. Tema käsi koos kõrrega on sepa peos.

«Ja mina mõtlesin, et kärbes!» imestab sepp. «Kas sa tulid mulle külla?»

«Tulin.»

«Mul oligi üksinda igav süüa,» ütleb sepp. «Kas sööme nüüd kahekesi?»

«Singiga leib maitseb mulle küll,» on Rati pakkumisest meelitatud.

«No vaat, kui tore!» rõõmustab sepp. «Ma nagu aimasin, et täna külaline tuleb ja võtsin rohkem leiba kaasa. Lähme õue pärna alla. Seal on mõnusam süüa.»

Minnes ütleb Rati: «Mul ei lubata midagi küsida. Ega ma nüüd ei küsinud ju?»

«Mida?»

«Seda singiga leiba.»

«Ei küsinud. Mina ise pakkusin.»

«Siis on hästi,» ütleb Rati.

Kui leivad söödud, küsib sepp:

«Kas ajame nüüd juttu ka?»

«Meestejuttu või?»

«Mehed ajavad ikka meestejuttu. Mis siis külas uudist?»

«Võõrul hakkas üks kana kuke moodi taulma ja nüüd on neil kaks kukke,» teatab Rati.

«Aga mujal maailmas?»

«Vanaisa ütles, et praegu on minu maailm minu kodu ja seal on kõik hästi.»

«Ja mida uuemat on poliitikas?»

«Ma sain eile vitsa!»

«Kas vanaisa tegi seda poliitikat?»

«Kes siis muu. Isa ja ema on ju tööl.»

«Ja põhjus?»

«Mis põhjus?»

«Millepärast sa vitsa said?»

«See . . . Kuule, ma tulin asja pärast siia!»

«Ohoo! Mis asi see siis on?»

«Ma tahan sinu käsi vaadata. Lubad või?»

«Minu käsi!» imestab sepp. «Need on nii tahmased ja mustad, et määrid ennast ära. Näe, leibagi nosisin paberi seest.»

«Ma ettevaatlikult,» ütleb Rati.

Sepp sirutab käe ette. Rati veab sõrmeotsaga mööda peopesa, raputab pead.

«See ei ole. Näita teist,» nõuab ta.

Sepp sirutab teise käe. Rati uurib sedagi ivake aega, raputab jälle pead ja ütleb nõrdinult:

«Ka see käsi ei ole. Kodus muudkui räägivad, et sinul on kuldsed käed . . .»

«Aga mitte kullast käed. Kuldsed käed on kõikidel inimestel, kes tööd hästi teevad. Kui sina ükskord tööle hakkad ja hästi töötad, on sinulgi kuldsed käed,» ütleb sepp.

Rati vaatab oma käsi.

«Mul juba ongi natuke. Natuke seepärast, et väikesed on.»

Hüppas, kappas

HELJO MÄND

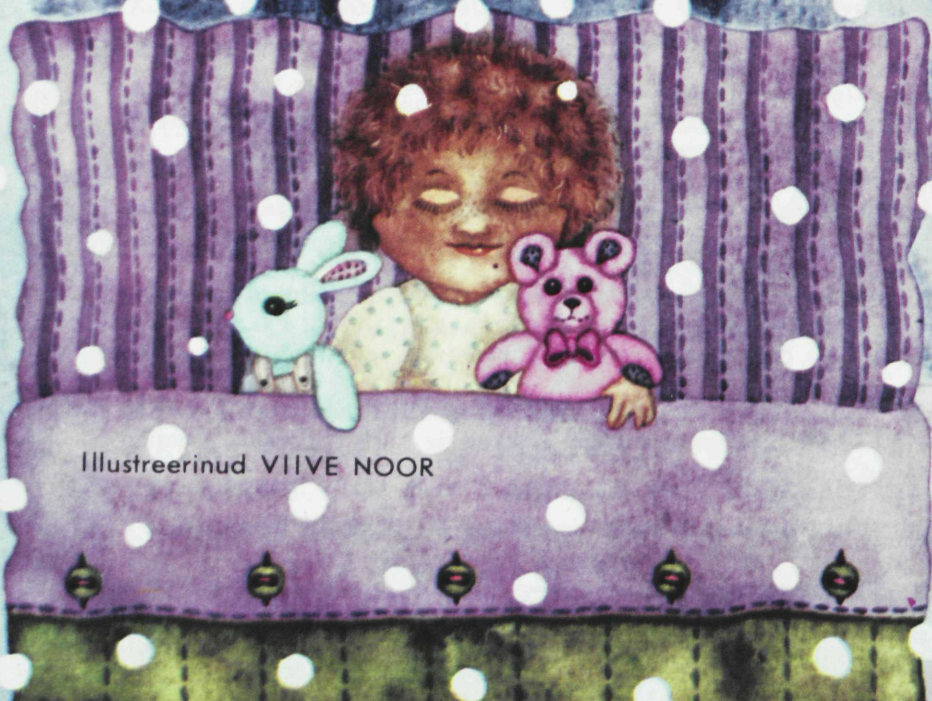
SIIS, KUI LÖPPES LUMETRALL,
HÜPPAS TUPPA LUMEPALL,
HÜPPAS MAHA LUMEVATI —
PALLIST VÄLJA TULI MATI,
KRIIMUNE JA KRÄÄMUNE,
ÕUEÕNNE RÕÖMUNE.
OTSAS OLI PÄEVAMÄNG.
SÄNGIS OOTAS SÄNGIMÄNG.
MATI TORMAS UNENÄKKU,
KORSKAS NAGU SEITSE TÄKKU.
KAPPAS ÜLE UNEMAA:
IH-AH-HAA JA HIRNAH-HAA!
HÜPPAS, KAPPAS, HÜPPAS, KAPPAS.
KES TAHAB SÕITA, TULGU SAPPAL!
HÜPPAS, KAPPAS TAANIMAALE,
KELGUKÜLLA SAANIMAALE.

Lumepühad

HELJO MÄND

TAEVAST LANGEB LUMEKRAAMI,
HANG ON VASTU AKNARAAMI.
TUBA TÄIS JA ÕU ON TÜHI,
TALV PEAB LAIALT LUMEPÜHI.
KUIDAS PÜHAD VÄLJA NÄEVAD!
ON NAD NAGU PÜHAPÄEVAD!
VÕI ON MUINASJUTU LAADI!
VÄLIAS LUMI PILVIST SAADIK,
VÄLJAS AINULT TALVE LAULIK,
TALVE LAULIK VARES AULIK.
KRAAKSUB KRAAKS, JA KARJUB KRAAKS,
KAS TE ÕUULT SÕUA SAAKS!

Illustreerinud VIIVE NOOR

Lumeeit

HELJO MÄND

LUMEEIT SEGAB LUMEPUTRU,
TAEVAPADA PÄRATU.
PILVEPERE PAJA ÄÄRES,
KÄRSITU JA KÄRATU.
VÄIKE PILV SAAB KULBITÄIE,
SUUREMAL ON SUUREM JAKS,
KAKS JA ROHKEM, KOLM JA ROHKEM,
PUDER VEDEL, PUDER PAKS.
LUMEEIT JAGAB LUMEPUTRU,
TAEVAPADA PÄRATU.
SEGAB, JAGAB LUMEILMA,
PÄEV ON SAJUST SÄRATU.

Suhkrusadu

HELJO MÄND

PIHUTAB, PIHUTAB TUHKLUND,
TUHKLUND, SUHKRULUND,
MAALE, PUULE, VEELE,
SAJALE RAJALE, TEELE.
SAJALE MAJALE, LINNALE,
MUSTALE MULLARINNALE,
KÜNKALE, NÖOLE JA MÄELE,
MÜTSILE, NÄOLE JA KÄELE.
SUUSAPAAR HÄSTI EI LIBISE.
MIKS ENAM SUHKRUT EI SIBISE!
SUHKRUEMA, SUHKRUEMA,
ÄRA SA PRAEGU PUHKA,
RÄPUTA SUHKRUTUHKA!
RAPUTA, RIPUTA, RAPUTA,
ET OLEKS SADU LÖPUTA.

Märts on Kaarlile ja teistelegi lindudele rõõmus kuu. 12. märtsil on taliharjapäev. Vanarahvas ütleb, et sel päeval saab talve hari murtud ja kõrred hakkavad lund vihkama. See tähendab: ilmad lähevad soojemaks, lumi hakkab sulama ning lindudel-loomadel on kergem toitu hankida.

Võõramaa loomadest teab kaaren Kaarel, et känguru võib ka puu otsa ronida. Uus-Gineas ja Austraalias elavad kohe päris puukängurud. Nad on umbes 60 cm pikad pruuni karvakasukaga loomad. Maapinnal hüppavad puukängurud nii nagu nende suuremad suguvendad harilikud kängurudki. Päeval magavad puukängurud puu otsas. Öhtul tulevad nad maapinnale juua ning süüa otsima. Nad julgevad maha hüpata kuni 18 m kõrguselt. Puukängurude lemmiktoiduks on sõnajalad, metsamarjad ja puuviljad.

lõunaameeriklased peavad merisea lihast valmistatud roogi eriti maitsvaks. Merisea päris kodu ongi Lõuna-Ameerika. Euroopas tuntakse merisiga ka ginea sea nime all. Ometigi pole merisigadel mingit pistmist ei mere ega sigadega. Selle väikese närilise elupaik on hoopis kõrges rohus või põõsastikus. Vabas looduses on merisiga ühtlaselt pruun või hall. Ikka sellepärast, et maapinnal vähem silma paista. Merisea eluiga närilise kohta on üsna pikk — 8—10 aastat. Puuris elades võib meriseapaar järglasi anda kaks või enam korda aastas.

Illustreerinud HILLAR METS

Kilpkonn Košima

Aafrika lõunaosas elava ovambo suguharu muinasjutu järgi jutustanud JÜRI RANT

Kõik metsloomad pidasid kilpkonn Košimat väga targaks. Kui loomad tülli läksid, kutsuti Košima alati õigust mõistma. Linnud aga arvasid teisiti. Nad otsustasid metsaelanikele näidata, et mõnikord pole kilpkonnast mingit abi. Ühel päeval lendas vares Kola kilpkonn Košimat lindude koosolekule kutsuma.

«Kus te oma asju arutate!» küsis kilpkonn Košima.

«Palmipuu ladvas,» vastas vares Kola muiet varjates.

Siin see konks oli. Linnud olid kindlad, et kilpkonn ei suuda kõrge puu otsa ronida. Seega siis ei saa ta ka lindudele õigust mõista.

«Hea küll. Ma tulen,» jäi kilpkonn Košima nõusse. «Ainult sa pead mulle

teejuhiks hakkama. Muidu ma ehk ei leia õiget puud üles.»

Kui vares Kola ära lendas, palus kilpkonn Košima oma vanaema:

«Kas tead, homme tuleb mul lindude koosolekule minna. Küpseta õige mulle hästi suur pirukas teemoonaks.»

Järgmisel hommikul vanaema küpsetaski piruka. Kilpkonn Košima pani selle suurde korvi ja ütles vanaemale:

«Pirukas on nii raske, et mina seda küll kanda ei jaksa. Kui vares Kola mulle järele tuleb, las ta võtab korvi ja toimetab selle nõupidamisele. Ütle talle, et küll ma ilma temata õige puu üles leian.»

Linnud olid aegsasti kõrge palmi latva kogunenud. Nad viskasid nalja tarkpea kilpkonna kulul, kes varsti pidi nende arvates kimpu jääma.

«Kilpkonn ei suuda pöösa otsagi ronida, kuidas ta siis peaks meie juurde pääsema,» naeris toonekurg Kaimbi.

Sel hetkel laskus puule vares Kola ja pani korvi linnuringi keskele.

«Aeg oleks alustada,» ütles ta, «kuid millegipärast pole meie kallist kõike-teadjat näha. Kas ootame õige veel veidike!» Ja vares naeris kurinal.

«Aga milleks oodata!» kostis äkki korvist. «Mina olen siin, nagu lubasin.»

Linnud sirutasid kaelu ja vaatasid korvi. Eks ole. Seal istus tarkpea Košima ja pühkis käpaga suunurgast pirukapuru.

suurim reisilennuk ehitati Amerika Ohendriikides. See suur lind nimega «Boeing» võtab peale kuni 500 reisijat. Ühe tunniga läbib lennuk 969 kilomeetrit.

metsatulekahju saab kustutada kopteri abil. 1986. a. ehitati Prantsusmaal esimene tuletõrjekopter. Selle paak mahutab 700 liitrit vett. Kui paak tühjaks saab, pole vaja maanduda. Heli-kopter seisab õhus paigal ja imeb pika lohvi abil paagi uuesti täis. Maailma suurim kopter ehitati Nõukogude Liidus. MI-12 nime all tuntud kopter võib peale võtta 40 tonni raskuse koorma.

Illustreerinud HILLAR METS

kodukassile pole igal pool vaja liivakasti tuppä tuua. 1985. a. leiutati Prantsusmaal WC kassidele. See meenutab välimuselt kandilist pesumasinat. Kass pääseb sisse erilise luugi kaudu. Peremehel tarvitseb pärast vaid nupule vajutada ja masin koristab kõik ise ära. Pesuvee hulka on puistatud ka meeldiva lõhnaga aineid.

Illustreerinud HELDUR LARETEI

Lugu lapilise dogiga

REIN LEPP

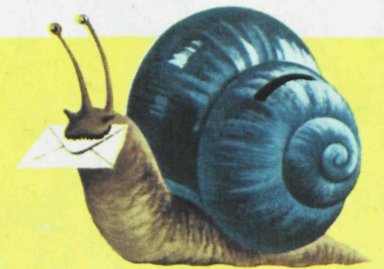
See on tõestisündinud lugu. Kes ühel möödunud aasta jõulukuupäeval oleks õigel ajal astunud Raeköögi müügisaali, oleks näinud leti juures tagakäppadele tõusnud suurt dogi.

«Auuu! Ouuu!» ulgus dogi justkui tellimust andes. Paraku ei tahtnud keegi tellimust vastu võtta. Müüjad olid taandunud nii kaugemale kui võimalik, järjekorras seisnud ostjad aga põgenenud seina äärde. Suur segadus oli kõrgpunktis, kui müügisaali astus veel üks külaline. See oli habras naine, kellel juhtus olema koertega kogemusi. Aasta tagasi oli tema neljajalgne sõber kaduma läinud. Oma koera otsides oli ta kohtunud paljude koertega, seetõttu sai

Talvet koopas

Eelmise aasta märtsikuus käisime onu Mattiga ühes vanas koopas. Alguses ei julgenud minu ema ja vend koopasse tulla. Siis läksime onu Mattiga koos ja leidsime suurkõrva, kellel on väga pikad kõrvad. Onu Matti märkas, et see nahkhiir on rõngastatud ja hakkas rõnga numbrit uurima. Siis tegi nahkhiir «piiks» ja hammustas onu Mattit. Õnneks ei jäänud ta marutaudi. Me pidime seal käpuli õlema ja ka roomama. Kokku leidsime kolm nahkhiirt. Peale suurkõrva talvitus koopas kaks põhja-nahkhiirt, kellel on väikesed mustad kõrvad. Sel aastal käis onu Matti ühes koopas, kus oli mitusada nahkhiirt. Talveune ajal ei tohi nahkhiiri häirida, muidu nad surevad nälga. Nad on kasulikud loomad, sest hävitavad kahjurputukaid ja on looduskaitse all.

KATRIN KOLK, Tartu 16. Keskkooli IVa klassi õpilane

Meie koera lugu

Meie koera nimi on Kiki. Ühel päeval lasime Kiki aeda jooksmas. Siis, kui Kikil oli aeg tuppa tulla, ei olnud teda kusagil. Ema, isa ja mina käisime Kikit otsimas, kuid ei leidnud. Paar päeva oli Kiki kadunud. Olime vennaga väga kurvad. Aga ühel hommikul, kui vanaema tööle läks, istus Kiki õues meie kelgu peal ja niuksus tasa. Vanaema võttis Kiki sülle, viis ta sauna ja pesi puh-taks. Kui me vennaga üles ärkasime, oli rõõm suur. Kiki magas diivani peal. Nüüd me teame, et Kikit üksi õue ei tohi jätta.

FEELIKA LUIK, Tartu 7. Keskkooli IIIa klassi õpilane

ta koerte keelest aru.

«Kuulge! Ta palub ju süüa!» hüüatas habras naine. «Mis teil seal on! Lubage kolm lihapiirukat!»

Esimese piruka neelas dogi ühe ampsuga. Teine kadus samal viisil. «Vaeseke! Kustkohast sa siia ilmusid!» sõrmitses habras naine rebenenud jalutusrihma. «Kui vanä sa oled! Paistab, et alla aasta.» Koer ei vastanud. Ta tõstis selle asemel nina tuutu suunas, kus oli veel üks pirukas.

Mõni minut hiljem astus habras naine mööda Pikka Jalga üles Toompeale, dogi rihmajuppi pidi kõrval. Minki riiklikku raamatukokku. Naine oli kindel, et sealt leiab ta telefoni ja mõistvat suhtumist. Arvatavasti ei tea paljud, et Tallinnas on koht, kus võetakse ja antakse teateid kaduma läinud koerte kohta. See on loomakaitse seltsi informatsiooniteenistus. «Halloo! Õelge, palun, kas teil on seal midagi kirjas kadunud dogide kohta!»

Selgus, et oli küll. Neli õnnetut inimest olid teatanud oma koera kaotsimine-kust. Kadunute nimed loeti ette. Kas mõni nendest kuulus lapilisele dogile? Seda ei olnud raske kindlaks teha.

«Hektor!»

«Prints!» hüüti raamatukogutoas.

Dogi ei liigutanud kõrvagi. Siis aga kõlas «Tommi!» ja korrapealt oli koer püsti. Edasi läks asi lihtsalt. Tommi nime juures oli olnud telefoninumber. Ei möödunud tundigi, kui dogi ukse juurde tormas ja niuksudes oma pere-naisele käpad õlgadele tõstis. «Noh, nüüd tuleb meil pikk jalgsirännak Mustamäele,» ütles tõesti alles kutsikaohtu dogi perenaine pärast tänusõnu.

«Ega sihukest elukat ju ükski taksojuht peale võta.» Seda öeldes naeris ta rõõmsalt. Ja dogi vehmerdas õnnelikult sabaga ning ajas lõuad pärani, nagu naeraks ka tema. Ta oli kaks kuud ringi ekselnud. Nüüd siis oli ometi kord tulnud sellele lõpp.

Talv

(võru murdes)

Mina ja mu väike õde

Tsirgu omma lännü lämmäle maalõ, lilli närvetanu ja talv omm käen. Talvõl omma puiel härmätanu rõiva. Kõik umma lumitse ja ilusa. Kuuse ja pedajä eriti ilusa, sest nail omm nõklu pääl lumõmütsü.

Talvõl omm hää liuelda, suusata, uisuta, lumõmemme teta ning lumõsõta pittä.

Riikesega mäest alla sõita, saa nallä ku riikõnõ ümbrõ lätt ja üleni luminõ olõt. Suuskõga ma ei julgu viil korgõst mäest alla laskõ.

Kuie lummõ rohkõmb sata, sis tiimi lumõmemme ja vôi-olla iseki lumeliina. Talv omm illus aastaaig.

Kui ma ise veel väike olin, ei olnud mul õde ega venda. Sellest oli natuke kahjugi. Minu kuuendaks sünnipäevaks tõi ema mulle väikse õe. Angelika oli imepisike ja armas, aga kõige toredamaks läks ta siis, kui rääkima ja kõndima hakkas.

Tal on päris huvitav sõnavara. Kui ema ostab meile limonaadi, ütleb õde alati, et tema tahab ka limoodi. Vahel harva tahab ta oma juukseid ise kammida. Siis ütleb Angelika ennast imetledes, et tal on lokised juuksed.

Me tülitseme omavahel ka. Eriti meie pere musta kassi Nurri pärast, keda õde alalõpmata kiusab. Aga ikka on hea, kui sul on õde vôi vend.

Kuriili lehis oma kodupaigas Kaug-Idas.

Pildistanud Hendrik Relve

LEHIS

Kord talvisel ajal tulid suured ülemused ühte metskonda vaatama. Nagu tähtsatel meestel kombeks, tegid nad alluvatele peapesu. Metskonna rahvas sai noomida selle eest, et värava juures seisavad kaks kuivanud kuuske.

«Olgu surnud puud enne kevadet maha raiutud!» tuli käsk. Metskonna töötajatel oli väga piinlik. Mitte korralageduse pärast. Piinlik oli hakata selgitama, et kaks okaspuud on täies elujõus, et kevadel lähevad need jälle haljaks.

Lehis on ainus okaspuu Eestis, mis läheb raagu igal talvel nagu lehtpuu. Lehtpuu-sarnaseks teeb teda seegi, et okkad põrmugi ei torgi. Silitades tunduvad okkad päris siidpehmed olema.

Mitmetel lehiseliikidel itmuvad okkad juba aprillikuu lõpul. Nende kasvuaeg on pikem kui teistel meie puudel ja seetõttu on neil võimalik suviti enam pikkust kasvatada. Mõnede lehiseliikide kasvukiirus on suurem kui kasel, kuusel või männil.

Lehise puitu hinnatakse kõrgelt. See on äärmiselt vastupidav ega lähe kergesti mädanema. Vanasti ehitati lehiselaudadest pehkimatuid laevu. Kirikud, mis sajandeid tagasi laoti üles lehisepalkidest, on püsinud tervena meie päevini. Leningradi linngi seisab suures osas püsti tänu lehisele. Nimelt asus linna asupaigas varem soo. Kõige suuremate hoonete alla laskis linna rajaja Peeter I rammida hulga lehisevau. Nendele vaiadele toestati hoonete alusmüürid. Nõnda on viltu vajumata püsinud tänase päevani Talvepalee ja mitmed teised linna tuntud vaatamisväärsused. Endis-aegsed ehitusmeistrid teadsid, et vesises paigas ligunevad lehise-palgid ei muutu seistes hapramaks, vaid vastupidi üha tugevamaks. Kui üks puuliik on nii kiirekasvuline ja veel nii väärt puiduga, tuleb seda ju ometi kasvatada. Pole ime, et kõige esimesed inimese poolt kasvama pandud metsad Eestimaal on lehisemetsad. Vanim säärane puudetukk, mis nüüdseks küll tormi-

dest hõredaks räsitud, asub Vigalas. Puud on üle saja aasta vanad ja rohkem kui 33 meetrit kõrged. Enneolematu lehisevaimustus puhkes siinmail pärast sõda. Suure Siberi avarustel laiuvad lehisemetsad, olgu samasugused ka siin, leidsid mõned tolleaegsed metsateadlased. Tänaseks on see vaimustus haihtunud. Selgus, et Venemaalt toodud seeme ei taha Eestimaa pinnases hästi edeneda. Sirguvad lehisekultuurid olid tihti kidurad ja kõverakasvulised ning kannatasid ka haiguste all. Lehise kasvatamist metsana siinmail veel uuritakse. Kuid lehis sobib kõigepealt siiski ilupuuks aedadesse, parkidesse, parkmetsadesse.

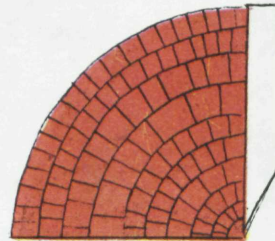
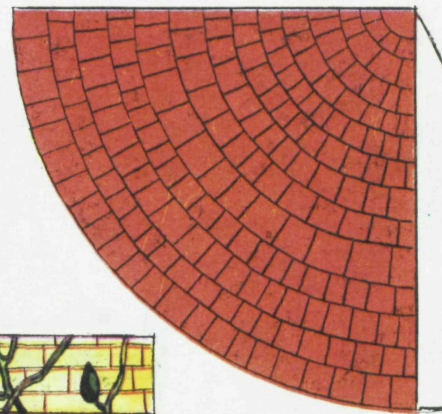
Kui tahad lehist kasvatada oma aias, siis arvesta, et mõnedki liigid lepivad üsna lahja liivapinnasega ega põlga põrmugi pakasekraade. Ainult ühte vajavad lehisid kõigist puudest enam — külluslikku päike-sevalgust.

HENDRIK RELVE

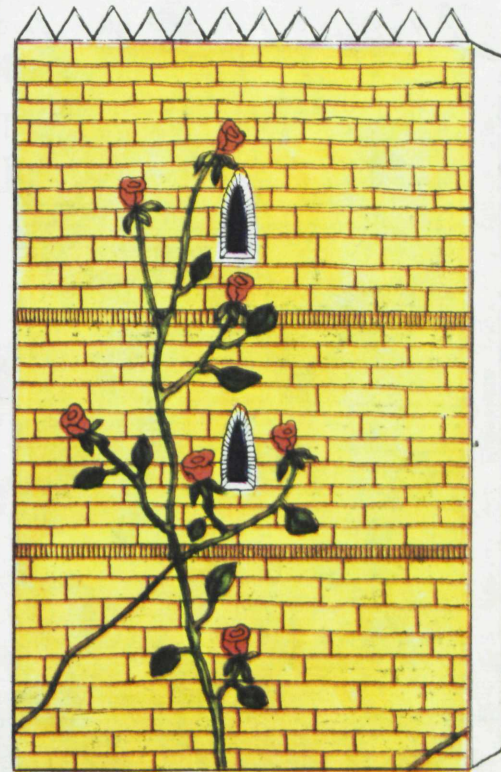
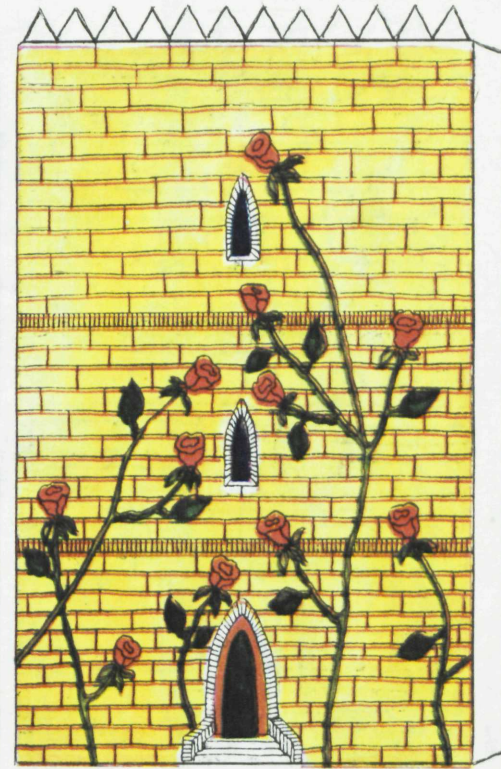
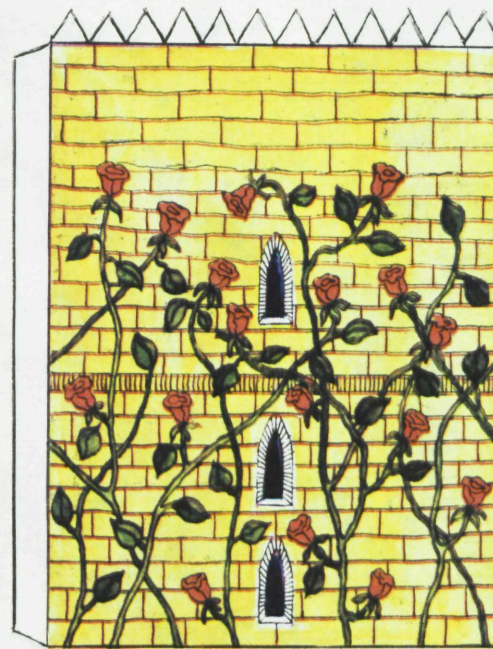
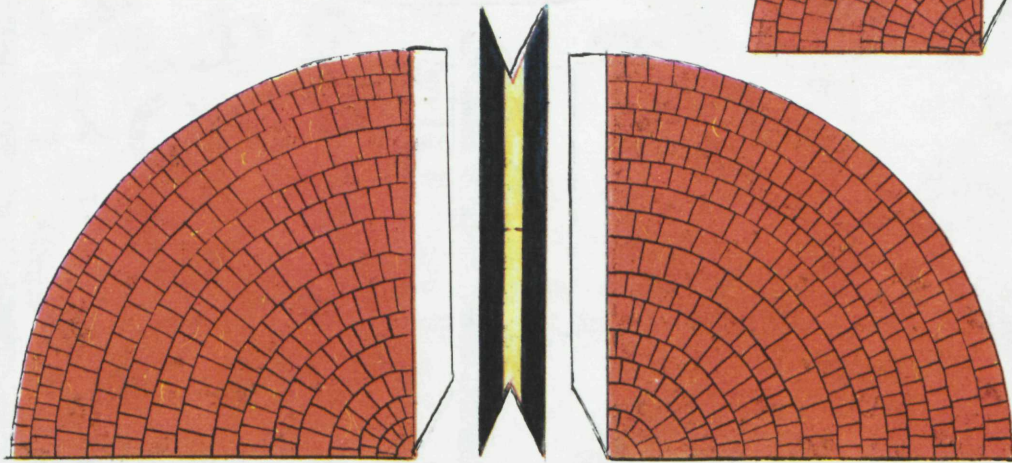
Loss

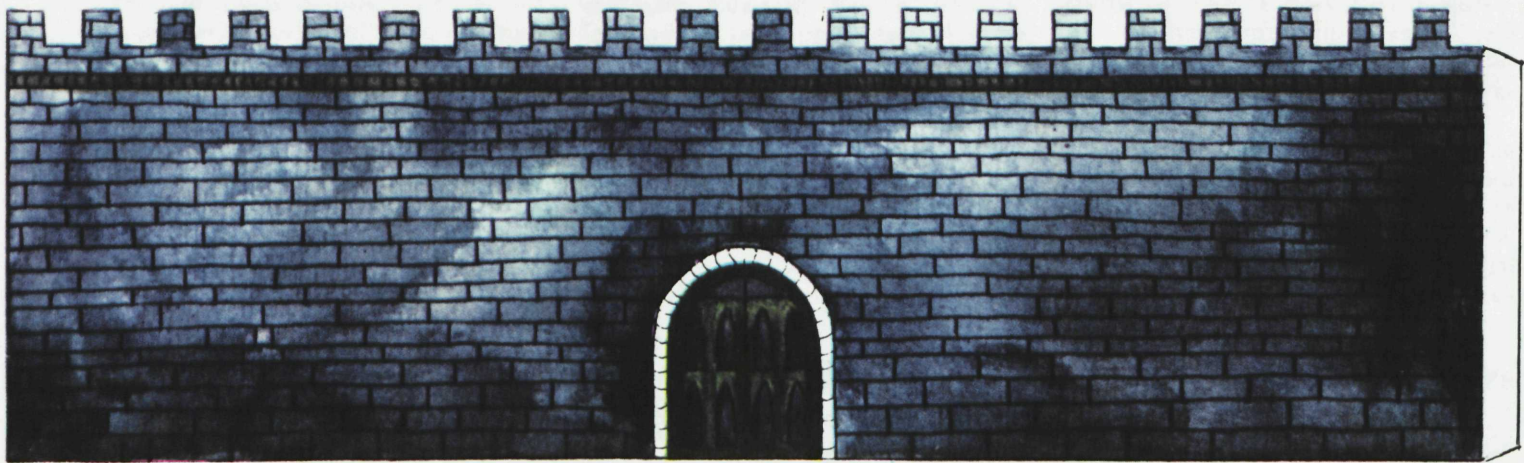
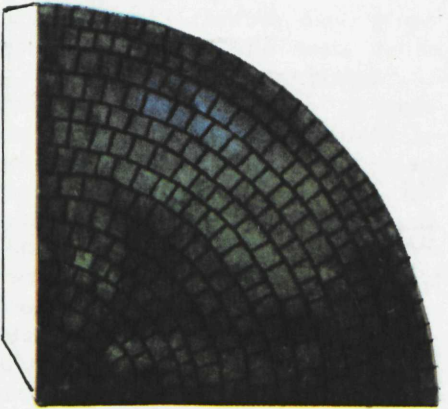
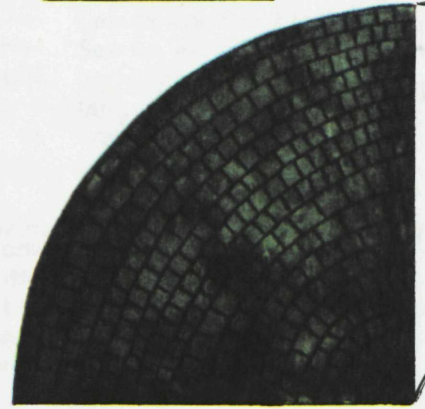
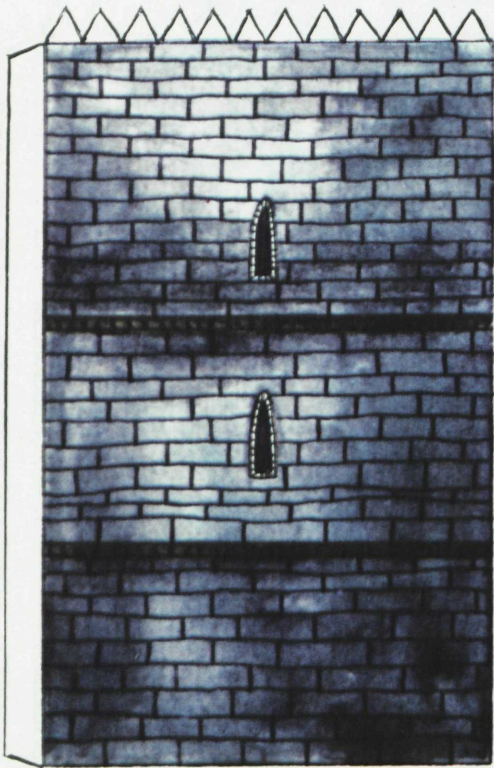
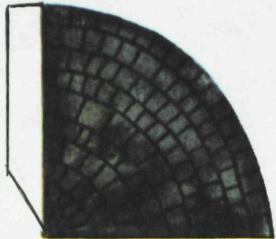
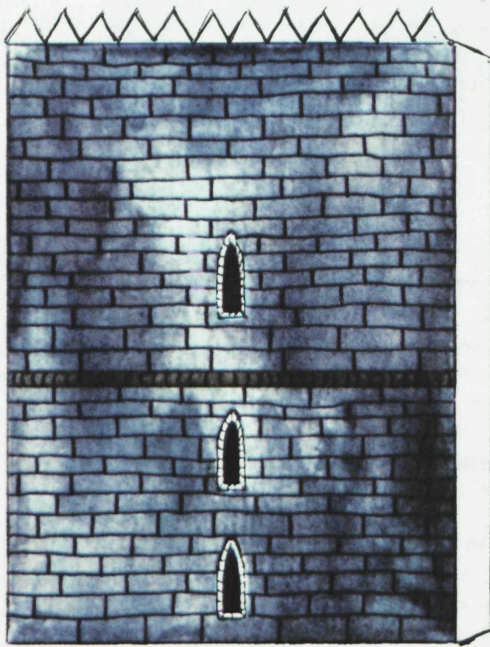
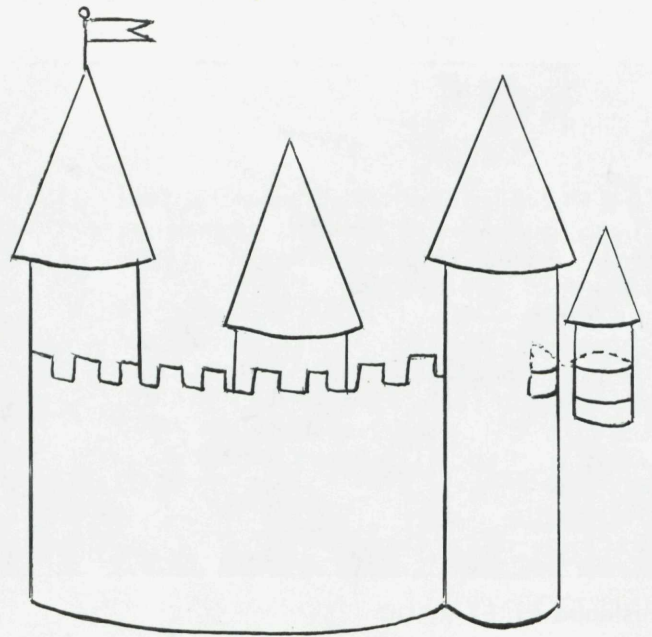
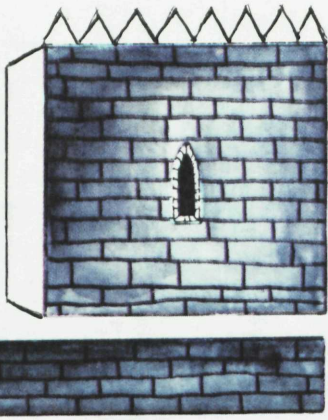
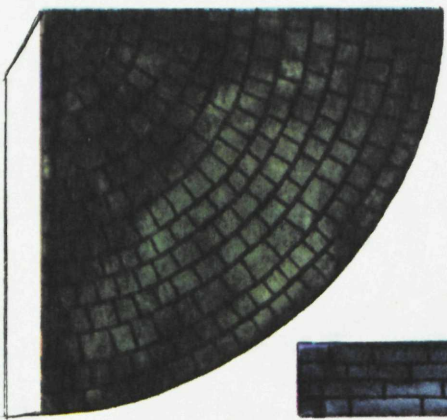
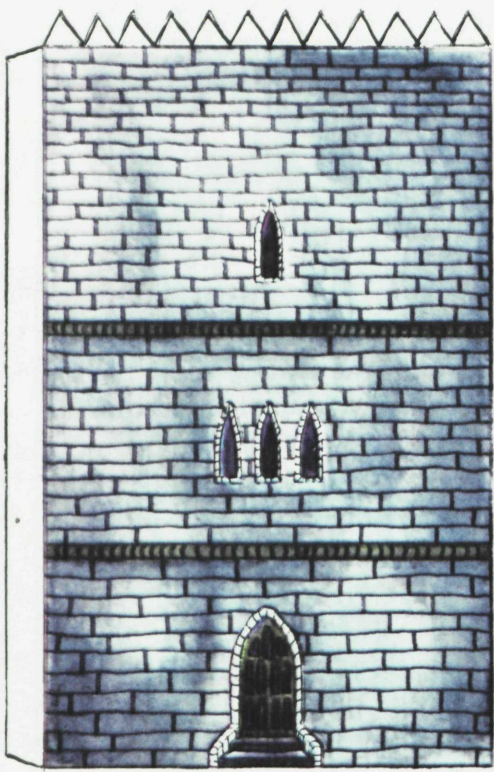
Vali see loss, mis sulle rohkem meeldib. Seejärel lõika loss välja. Torni osad painuta enne kleepimist pliiaatsi ümber toruks. Nii jäävad liimitud kohad paremini kinni.

Suured tornid kleebi müüri külge, kas sissevõi väljapoole, nii nagu soovid. Väike torn kinnita müüri ribaga suure torni külge. Lipuvadaks võta nööpnõel. Lipp kleebi kahekordselt kokku, et nööpnõel jääks otsa sisse. Nüüd torka lipp torni tippu ja sul ongi oma loss.

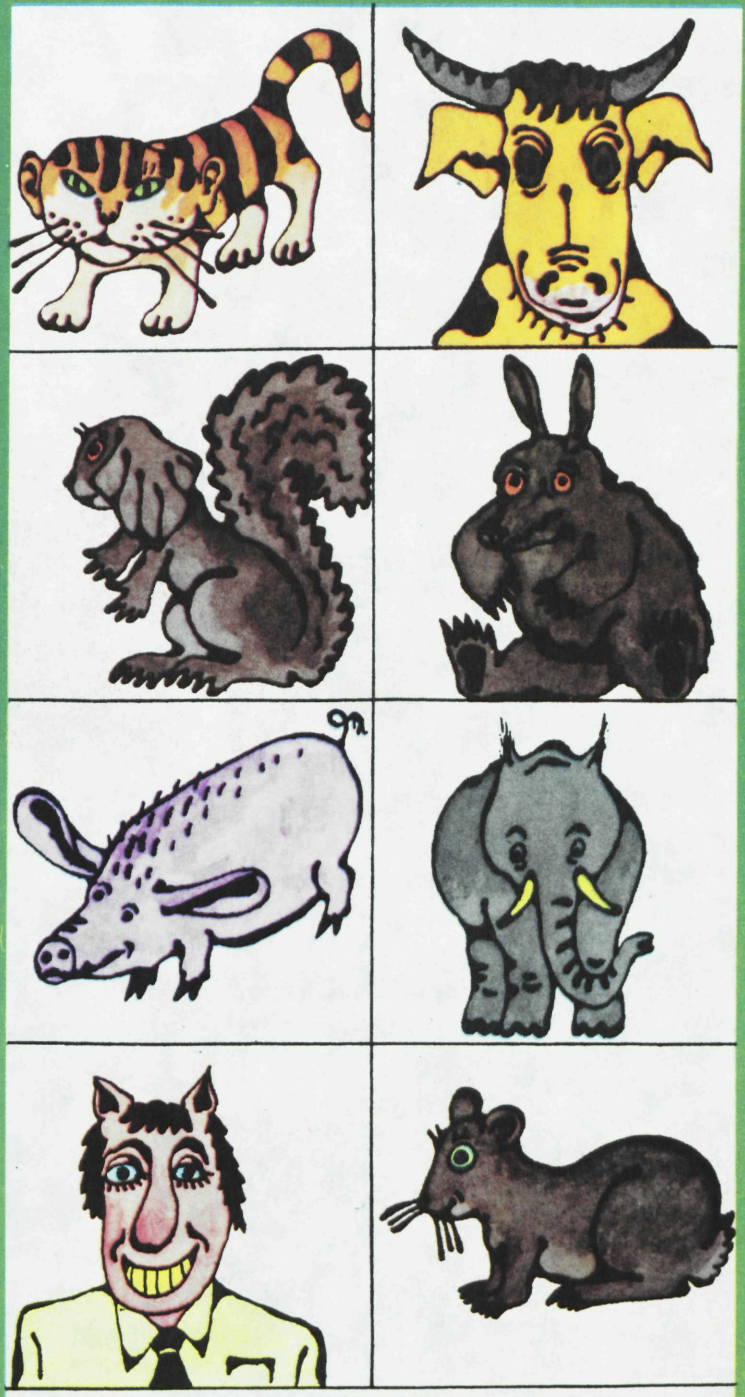
Joonistanud PIRET RAUD

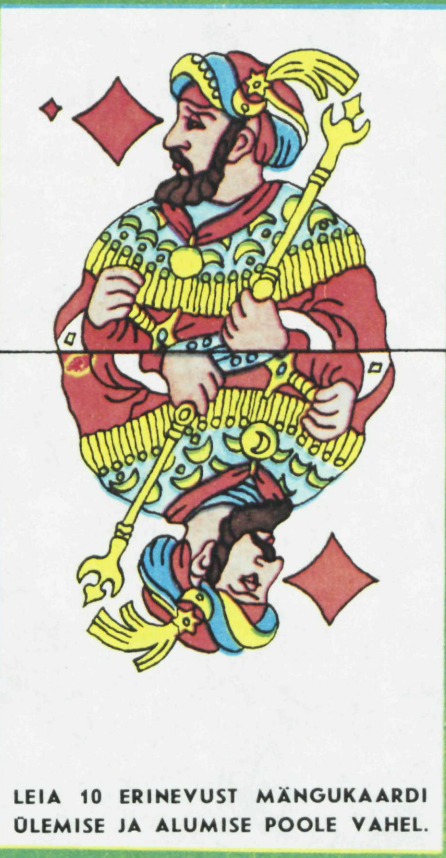

ä Q TO B O I ?
 W A O H O S
 2 e P T i n o
 X R Ö G X C M ö n o
 Z C B O A H 8 S
 D S < N H R N Z R N D Y S
 K P F ü f g
 P J ž ž
 E T H

MILLISED KOLM TÄHTE PUUDUVAD EESTI TÄHESTIKUST!

KES ON OMAVAHEL KÕRVAD ÄRA VAHETANUD!

LEIA 10 ERINEVUST MÄNGUKAARDI ÜLEMISE JA ALUMISE POOLE VAHEL.

MLG TAD
 6
 A Ä R A E
 K S V I B

MILLISE TEATE SAAD SIIT VÄLJA LUGEDA!

Joonistanud KURTI VOOL

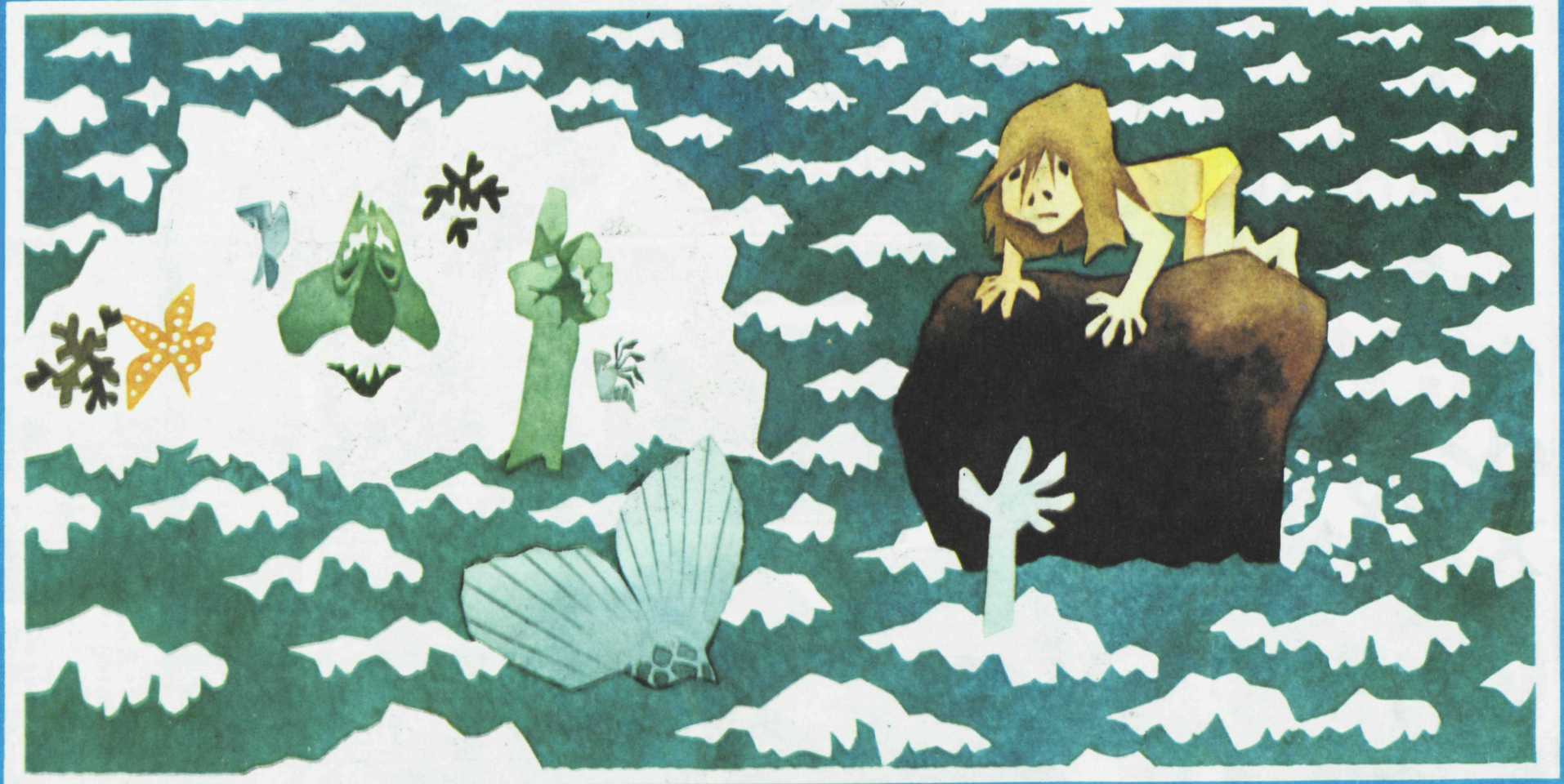
Lastejakiri «Täheke» nr. 3. 1990. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse address: Tallinn 200 109, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei fagasta.

Kolleegium: E. Haamer, R. Järvi, E. Mardi, H. Mänd, K. Pajus, H. Rattiste, V. Variksaar. Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär V. Variksaar 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja J. Tammsaar 681-400, toimetaja E. Allikmaa 681-538, tehniline toimetaja A. Lill 681-496, sekretär-masinakirjutaja A. Kuuskemaa 681-400.

Laduda antud 31. 01. 1990. Trükkida antud 21. 02. 1990. Trükkiaev 64 000. Osetpaber nr. 1. 60x90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspooignaid 2,91. Tingvärviõmmiseid 8,0. Tellimise nr. 551. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkkoda, Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Esikaanel JAAN TAMMSAARE joonistus.

Детский журнал «Тяжеке» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии, Таллинн, 200090, Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР Таллинн, 200109, Пярну маantee, 67-а. Цена 20 коп. Объем 2 печ. листа. Тираж 64 500. Заказ 551.

Illustreerinud HELDUR LARETEI

VEEPILT

AINO PERVIK

YESI ON KLAASIS JA MERES, ÄMBRIS JA JÄRVES.
YESI ON ALLIKAS JA JÖES, KAEVUS JA TIIGIS.
VIHM JA UDU ON KA YESI.

VEES ELAB HEA VEEHALDJAS JA KURI NÄKK. NÄKK
TAHAB LAPSI VETTE KISKUDA. VEEHALDJA SÖNA
NÄKK EI KUULA. LAPS PEAB ISE ETTE VAATAMA.